

maandschrift

voor

bijenteelt

verschijnt maandelijks
61e jaargang juni 1959 no. 6

HONINGBOKALEN HONINGFLACONS HONINGBUSSEN

Honingbokalen, inhoud 450 gram, het Nederlandse honingglas met inscriptie „Zuivere Nederlandse Bijenhoning” en ons verenigingsmerk in het glas aangebracht met deksel	f 0,26
Pondsflacon, met deksel, karton en perkamentinlage.....	„ 0,17
Halfpondsflacon, als boven	„ 0,14
Schroefdeksel voor pondsflacon, per 100	„ 3,50
Kartoninlage voor deksel van pondsflacon, per 100.....	„ 1,25
Perkamentinlage voor idem per 100	„ 0,60
50 ponds honingemmer, met 2 handvatten	„ 3,80
25 ponds honingemmer, aangesoldeerd hengel	„ 2,10
10 ponds honingemmer, hengel aan draagband	„ 1,25
5 ponds honingemmer, uitvoering als 10 ponds.....	„ 0,90
Doosje met helder cellofaan voor raathoning	„ 0,13

ETIKETTEN

Honingetiketten, blauw, per 100	„ 1,70
Honingetiketten, kleurendruk, per 100	„ 1,60
Sluitetiketten met rondjes, per 100	„ 1,30
Honingetiketten voor honingbokalen, per 100	„ 1,60

Wij zenden U gratis monsters van honingetiketten.

HONINGRECLAMEMATERIAAL

Enveloppen, aan de achterzijde bedrukt met een pakkende honingreclame. Imkers en afdelingsbesturen, gebruikt deze enveloppen voor uw correspondentie, per 100	„ 2,—
---	-------

Voor uw oude raten en wasafval betalen wij de hoogste prijs !

Wij zenden U gaarne onze geïllustreerde prijscourant en een handleiding voor het beitsen en schilderen van bijenkasten, het inzetten van kunstraat, het kolbtoestel en zijn gebruik, en een overzicht van de Aalster Bedrijfsmethode gratis en franco toe.

TEL. 2863

AL ONZE PRIJZEN ZIJN VRIJBLIJVEND

GIRO 823276

Goede dingen, Bijenhuis - Wageningen

Boekbespreking

Beekeeping in Antiquity (Bijenhouden in de oudheid) door H. Malcolm Fraser; Uitg. University of London Press Ltd., London.

De heer Fraser heeft zich er toe gezet om in een kort bestek de omvangrijke literatuur over het bijenhouden in de Oudheid vast te leggen. Het boek is een summiere opsomming van de schrijvers en onderzoekers op het gebied der bijenteelt. In snel tempo doorloopt de schr. de geschiedenis vanaf de alleroudste aanwijzing, een rotstekening in een grot in Spanje, tot ongeveer de middeleeuwen. Hij behandelt achtereenvolgens de bijenteelt vóór de tijd van Aristoteles, Aristoteles zelf, Virgilius, andere bekende bijenhouders of schrijvers over bijenteelt, de encyclopedisten en in een apart hoofdstuk allen, die iets met bijen hebben te doen gehad om het werkje te besluiten met een hoofdstuk over bijenprodukten en een bibliografie.

In klein bestek wordt dus een massa stof behandeld en bijgevolg gaat schr. nergens diep op in.

Het is een uitstekend naslagwerk voor hen, die van geschiedenis houden. Een index vergemakkelijkt het zoeken.

Enige zeer interessante platen verluchten dit overigens wat droge geschrift.

H. G. M.

BEES, Their vision, chemical senses and language, door Prof. Dr. K. von Frisch, Uitg. Great Seal Books, Cornell University Press, New York.

De door de gehele wereld bekende Prof. von Frisch heeft in 1949 een lezingen-tournee door Amerika gehouden, waar hij voor 16 universiteiten zijn lezingen hield over de ontdekkingen op bijengebied, die hij in de loop van de laatste kwart eeuw heeft gedaan. Dit boek bevat de tekst van 3 lezingen, samen een afge-

rond geheel vormend en bestaande uit de bekende onderwerpen. Voor hen, die zijn in het Nederlands vertaalde boek lezen, is er weinig nieuws, uitgezonderd de toevoeging van zijn jongste ontdekking, dat de bijen gepolariseerd licht waarnemen en dit hen helpt in de richtingbepaling.

H. G. M.

The Honeybee, door Dr. C. G. Butler; Uitg. Oxford at the Clarendon Press, 1949.

Dood een puur toeval vonden we dit boek in een klein stadje in Engeland. Het was, alsof het daar al lang op ons had liggen wachten. Natuurlijk werd het dadelijk meegenomen en na het boek van Dr. Butler, dat we als vervolgverhaal in het Groentje lezen: „De wereld van de Honingbij”, verdiepten we ons met graagte in dit oudere geschrift. Het boek is inderdaad het prototype van het ons bekende. Het bergt een schat van gegevens aan wetenschappelijk onderzoek, dat in zijn volgende werk is aangevuld en uitgewerkt. Ook is het een waardevol geschiedboek van de achtereenvolgende proeven, die werden gedaan door generaties onderzoekers. In eenvoudige taal bespreekt de schr. de samenleving en werkverdeling in de kast, de zintuigen, het verzamelen en gebruiken van propolis, water, stuifmeel en nectar. Tot slot vertelt hij over waarnemingen in het vrije veld. Elk hoofdstuk wordt begeleid door een lijst van de voor het speciale onderwerp geraadpleegde literatuur.

H. G. M.

van Horen en Zien

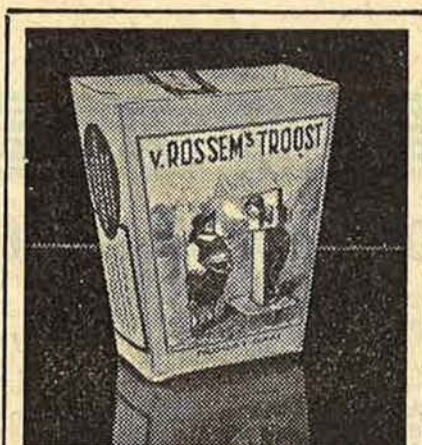
LERINGE, MET UW VERLOF

Een maand geleden, begin mei dus, was ik bij een koolzaadveld onder Noorden Zh. Als je daar dan tussen die manshoge gele bloemenpracht staat en je niets hoort dan het tevreden zoemen van de tienduizenden er op werkende bijen, je oog het druk gedoe van onze ijveraarsers aanschouwt, je neus de zoete nectar ruikt, wat vind je dan de schepping toch mooi en wat stemt je dit toch dankbaar.

Dan zie je ook verder hoe de bijenhouders hun kasten geplaatst hebben. Doch dan ben je niet zo tevreden. Er stonden er, gelukkig, heel wat op voldoende aanvlieg- en aanloopgelegenheid door het leggen van extra planken voor de aanvliegplankjes. Dat was dus in orde. Maar er stonden er ook zo maar op het gras neergezet en soms nog 15 graden achterover, het scharnierend vliegplankje naar boven opgezet door de er onder omhoog stuwende planten. Zodoende „ideaal” gesteld om de regen op te vangen en de kastbodem onder water te zetten. Maar nog erger is het dan gesteld met dat deel van het volk dat te veld is en bij een snel opkomende bui zich vlug naar huis spoedt. Het vindt een 30 centimeter hoge plantengroei voor het vlieggat en zal bij regenval daartussen en er voor zeker smoren. Bij droog weer konden de bijen er al niet door en moesten over de haag heen en langs de kast zich zo laten zakken om binnen te komen.

Ik heb bij de ergste gevallen het gras en de planten voor de kasten maar uitgetrokken en de achteroverkasten met stenen en hout onderstept. Ik deed dit uit liefde. Doch, eerlijk, meer voor de bijen dan voor de leden van onze nu nog grootste stad A. en die van het flinke dorp B. Waarmee niet gezegd wil zijn, dat ik hen een kwaad hart toe draag. Integendeel. Want daarom schrijf ik dit nu opdat het voor u en in wijdere kring nuttig zal zijn als ge weer moet reizen met uw bijen. Straks mogelijk voor de klaver en ook weer naar de heide. Let op hoe ge neerzet of dit laat doen. Let op hoe ge reist, opdat ge geen warmloper krijgt zoals afd. A. er eind april al een had. Denk over de frisse luchttoevoer tijdens het reizen niet te luchthartig.

◇

Het beroemde goudgele pakje Van Rossem's Troost, dat vrijwel iedere pijproker van nabij kent.

Het kostelijke, meer dan 200 jaar oude prentje van de rijke, vriendelijke „poorter”, die de - even goedlachse! - „schavuit” een trekje aan zijn pijp biedt, is immers al van oudsher een waarborgteken voor uitstekende tabaksmélanges.

Ook hier deed een moderne technische vinding zijn inrede. De gezellige „handig-stoppen” pakjes (wereld octrooi!) worden momenteel voorzien van een plastic binnenvoering.

Hiermede zal het fijne aroma van dit internationaal befaamde merk nog beter worden beschermd. (De prijzen voor Nederland blijven voor Troost baai 80 ct; voor Troost krul 90 ct)

de methode

VAN DEN BRINK

(SLOT)

Tijdens de zomerdracht

De hoofdvolk, die op zulke raten gehuisvest zijn, zwermen zelfs gedurende de zomerdracht meestal niet. Vertoont een enkel volk in juni tóch zwermneiging, dan wordt het verdeeld over zesramers en behandeld als hiervoor beschreven.

Aan het begin van de zomerdracht heeft de heer Van den Brink dus een aantal van deze zesraamsvolken op zijn stal staan. Heeft zo'n volk eenmaal flink wat **gesloten** broed, dan wordt het in de onderbak van een gewone tienraamskast gehangen.

Deze tienraamskast komt echter op dezelfde plaats te staan waar de zesramer stond, het volk verliest dus geen vliegbijen, het krijgt alleen een andere kast. Zo'n volk nu verkeert in ideale conditie voor het binnenhalen van de zomerdracht. Het heeft een jonge, leggende koningin en van zwermneiging is uiteraard geen sprake. Het heeft maar één gebrek: het is niet sterk genoeg.

Men veronderstelt vooral niet dat het een prutsvolkje is, integendeel, we hebben kunnen constateren dat deze volken in hun zesramer gebrek aan ruimte hadden!

Omdat er ruimte is voor vier ramen, gaat de heer Van den Brink deze volken nu elk vier raten met broed (maar zonder bijen!) in het broednest hangen. Die raten haalt hij uiteraard uit zijn andere volken. Voor het bezetten van dit broed heeft men dan ook niet bang te zijn, het volk is daar sterk genoeg voor.

De hoofdvolk

De hoofdvolk, die zwermneiging vertonen, worden dus verdeeld over zesraamskastjes. Nu gaan we even kijken bij de hoofdvolk, die nog geen zwermneiging vertonen. Deze oude volken zitten op twee broedbakken. In de onderste bak bevindt zich het broednest. Met een deel van dit volk gaat de heer Van den Brink nu zijn zesramer versterken. De onderste bak van zo'n volk dat nog niet zwermde, wordt namelijk in z'n geheel aan het volk met een jonge bevruchte koningin gegeven. De bovenbak van dat hoofdvolk wordt dus nu benedenbak en blijft op dezelfde plaats staan. Hier voegen zich de bijen bij, die van de ver-

plaatste onderbak terugvliegen. Men kan dit volk, dat, zoals we straks zullen zien, geen koningin heeft, een raam met broed (open!) geven of een raam met een dop er op.

Het nieuwe hoofdvolk

Van het jonge volk is nu dus een hoofdvolk gemaakt. Een van de hoofdvolk van de stal (dat nog geen zwermneiging mag hebben!) is daartoe beroofd van zijn koningin. Men kan die desgewenst nog enige tijd op reserve houden. Op de broedbak van het jonge volk wordt een krant gelegd, hier en daar er een gaatje in prikken. En de onderbak van het van zijn oude koningin ontane hoofdvolk wordt op de krant geplaatst. Het verenigt zich vredig met het jonge volk en het is in uitstekende conditie om een grote oogst te halen.

De broedaanzet van dat oude volk immers heeft niet stilgestaan, het loop over van de bijen. De vereniging van beide volken heeft uiteraard 's avonds plaats.

Hierboven hebben we gezegd, dat het oude volk vóór de vereniging beroofd wordt van zijn koningin. Dat vereist enige toelichting. Die oude koningin wordt namelijk in een moerhuisje opgesloten en tussen de raten in de onderbak van het oude volk gestoken. Het bij te voegen volk voelt zich tijdens het doorknagen van de krant dan niet moerloos. Het aldus verenigde volk wordt minstens een week met rust gelaten. Zou men het kort na de vereniging storen, dan zou er gevaar bestaan dat de jonge koningin als „vreemd” wordt opgemerkt en dat ze wordt ingebald.

Heidedracht

De op deze wijze verjongde volken worden door de heer Van den Brink ook nog gebruikt voor de heidedracht.

Najaar

In het najaar worden alle koninginnen geknipt. Voor de inwintering worden de raten aan een nauwkeurige inspectie onderworpen en alles wat niet geheel en al aan de eisen voldoet wordt verwijderd. Daarna worden de volken opgevoerd voor de winter.

Opmerkingen

Een voordeel van de werkwijze van de heer Van den Brink is, dat hij eerder jonge moeren heeft dan bijv. bij toepassing van de Aalster methode. Als hij bij een van zijn volken die van de voorjaarsdracht terugkomen, doppen vindt, worden die nl. niet weggebroken. Uit de reeds aangezette doppen worden de koninginnen geteeld, hetgeen bovendien een waarborg is, dat de koninklijke larven in hun jeugd rijkelijk gevoed zijn.

Een verder voordeel acht de heer Van den Brink het, dat de volken tijdens de voorjaarsdracht niet worden gedesorgeriseerd. De volken die op de voorjaarsdracht staan worden ook niet gedwongen om redcellen te bouwen op een moment waarop ze nog geen zwermneiging hebben.

We mogen er echter onze ogen niet voor sluiten, dat iemand, die de werkwijze van de heer Van den Brink voor de eerste maal gaat toepassen, het niet gemakkelijk heeft. Hij beschikt nl. niet over een grote voorraad raten zonder een enkele darrecel op het raatoppervlak. Het eerste jaar wordt daarom voor hem wel erg moeilijk.

Als we de werkwijze van de heer Van den Brink nog eens in zijn geheel beschouwen, dan zien we dat hij niet de strakke lijnen van een methode volgt, dat wil zeggen: alle volken worden niet op een bepaald tijdstip gelijk behandeld.

Maar zodra zich bij een van zijn volken zwermneiging openbaart weet hij wat hem te doen staat: van dat volk een paar zesramers maken met elk minstens één dop. Deze zesramers afschudden op de speciaal behandelde kunstraat en als er een flink nest met gesloten broed is: zoveel andere volken van de stal verjongen als er zesramers gemaakt zijn. En, en dat is erg belangrijk: nooit een volk met zwermneiging verenigen met een jong volk. Krijgt in de zomer een volk zwermneiging, dan worden ook daarvan zesraamsvolken gemaakt op de aangegeven wijze.

Tenslotte danken we de heer Van den Brink voor de grote bereidwilligheid waar mee hij ons in alle finesses van zijn werkwijze heeft ingewijd.

De imker en zijn bijen

Majeur of Mineur?

Ondanks het vele schrale weer in de laatste weken hebben de volken zich goed gehouden. In mijn omgeving hebben ze goed kunnen vliegen op wilg en paardebloem. De ontwikkeling is dus niet geremd door gebrek aan stuifmeel. Van het fruit komen op het ogenblik dat ik dit schrijf goede berichten binnen en van het koolzaad zelfs zeer goede. Om dit jaar eens ten volle van de dracht op framboos te kunnen profiteren, heb ik mijn bijen niet meegegeven naar het fruit. De framboos (althans enige rassen) zullen uiterlijk over een dag of 10 in bloei zijn en dan is het zaak de bijen in goede conditie er bij te hebben staan. Over een week of wat kan ik u dus wel vertellen of het majeure of mineur is.

Onze karweitjes voor de maand juni

Hoe is het gesteld met de jonge koningin?

We stellen hiernaar een onderzoek in ongeveer één maand na het afnemen van de kunstzwerm. Die „maand” kunt u immers nog verklaren? Hoe controleren we snel of alles met de jonge koningin in orde is? Neem de bovenbak af en pak voorzichtig een der middelste ramen uit de onderbak. Gesloten werksterbroed geeft u onmiddellijk een prettig gevoel van tevredenheid. Helaas, u kunt het ongunstiger treffen.

a. Helemaal geen broed

Geef een raam met eitjes en larven uit een kunstzwerm. Dat raam hang je natuurlijk midden in de bak. Zet er een kruis op met een ballpoint zodat u het gemakkelijk terug kunt vinden. Kijk een paar weken later weer eens. In het gunstigste geval ziet u, dat de jonge koningin inderdaad aan de leg is gegaan. Wanneer dat mooi regelmatig is gebeurd, is er geen vuiltje aan de lucht. Wanneer u echter redcellen ziet (waarvan er inmiddels al één is uitgelopen) dan was uw volk dus moerloos.

Om de nog aanwezige redcellen hoeft u geen zorg te hebben, deze worden door de bijen netjes uitgebeten. Over een dag of tien is de jonge moeder wel aan de leg.

Het volgende geval is erger.

b. Je ontdekt bultbroed bij een van de genoemde controles

Dat ziet er slecht uit. Gewoonlijk is het afkomstig van een onbevucht gebleven koningin. Je herkent het gemakkelijk. Vrij hoge deksels, zeer onregelmatig over de raat verspreid. Zoek de schuldige moeder uit het volk. Gooi alle bijen in de onderbak, leg daarop de separator zonder plankjes en geef één der kunstzwermen terug. Er zijn veel imkers, die met zo'n volk gaan knutselen, b.v. door het geven van een raam eitjes, invoeren van een moeder alleen. Ik zou het u niet aanbevelen. Dit volk is nl. al danig verzwakt en het bestaat voor het

grootste deel uit oudere bijen, die niet gemakkelijk meer in tuig te krijgen zijn.

Door het teruggeven van een kunstzwerm kun je er nog iets van verwachten.

Tweede werkje

Houd de kunstzwerm in de gaten

Soms willen de oude dames weer zwermplannen gaan smeden. Wat doe je om dat te voorkomen? Verzwakken door:

1. broed (gesloten) af te nemen;
2. vliegbijen af te tappen.

Waar blijf je met al die hulptroepen? Heel simpel, we geven ze aan de honingvolken, de jongemoersvolken. Het uitlopend broed kan het huiswerk doen in het jonge gezin zodra het uitgelopen is en de vliegbijen gaan weer direct het veld in.

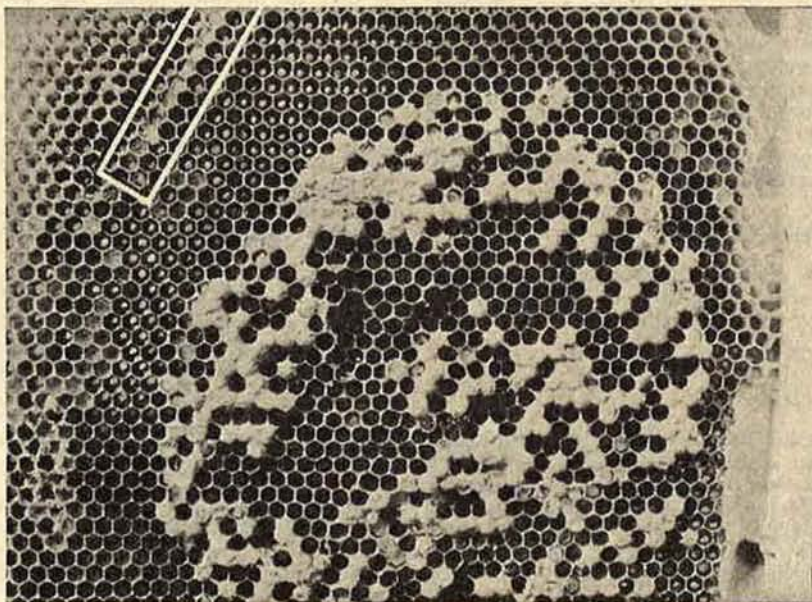
Je begrijpt wel, dat we de vliegbijen alleen maar te pakken kunnen nemen door de zesramer een andere plaats te geven.

Welke omstandigheden zijn gunstig om de vegers te verzetten?

1. tijdens dracht;
2. goed weer.

Als aan deze beide voorwaarden is voldaan, komt vechterij praktisch nooit voor!

Zo, en daarmee hebben we weer het onze gedaan om met vertrouwen de honingslag zomer 1959 tegemoet te gaan. Een week goede dracht, met grote volken, in goede stemming, is voldoende om dit jaar een goed jaar te kunnen noemen.

Hiernaast links:

Bultbroed kan afkomstig zijn van een darrenbroedige moeder of van eierleggende werkbijen. Zo'n volk is niet gemakkelijk te helpen....

Linksboven: een wasmotgang.

Hiernaast rechts:

De zesramer levert ons vliegbijen of gesloten broed, waarmee wij de honingvolken versterken. Vergeet niet deze „melkkoe” zo nodig te voeren!

KEUKENHOF ZONDER BIJEN

Toen ik enige dagen geleden op de Keukenhof was, genoten duizenden mensen van de bloemenpracht. Nu dacht ik: bij een bloem behoort toch een bij. Zou het niet mogelijk zijn daar volgend jaar enige bijenkasten te plaatsen waaronder ook enige observatiekasten? Geeft dat niet een mooie reclame voor het bijenhouden? Of het mogelijk is weet ik niet, maar ik wilde het gaarne naar voren brengen.

P. HAMSTRA, Groningen

KONINGINNEN KNIPPEN?

In het maartnummer vraagt de heer Schaafsma of we de natuur niet kapot maken door de koninginnen te knippen. Als de schrijver het zo precies wil uitzoeken moeten we ook geen honing van de bijen afnemen want de natuur heeft die voor de bijen bestemd. Als de schrijver zijn bijen onder hoge bomen had staan, zou hij wel anders praten; ik heb ze er soms met levensgevaar uitgehaald als ze daar zo'n 10 à 12 meter boven de grond aan het eind van een dikke tak midden tussen de splitsing zitten.

Het knippen wordt ook niet gedaan om het zwermen tegen te gaan, maar om het in de hand te hebben. Ik doe het eind april of begin mei.

Ik heb mijn bijen ongeveer 600 meter van huis staan. Als ze gezwerm hebben ligt de koningin wel ergens met een handje vol bijen er op. Die doe ik voor reserve in een klein kastje. Elke avond luister ik even of de jonge koningin tuut. Ik schep de zwerm, die bij goed weer afkomt en zet hem op een bescha-

dwde plaats. Na een paar uur ga ik de doppen uitbreken; ik doe dat overdag als er zo weinig mogelijk bijen thuis zijn. 's Avonds geef ik de kast de zwerm terug en in 9 van de 10 gevallen is de zaak voor elkaar. De zwermdrift is dan zo goed als verdwenen. De schrijver mag het niet met mij eens zijn, maar ik knip liever de koningin een stukje van de vleugels dan dat er mij een voorzwerm tussen uit gaat.

ENSCHDEDE,

A. KOLKMAN

Cursussen

In de zomermaanden vergadert uw afdeling waarschijnlijk niet. Daarom is het van belang, dat de leden die in het komende winterseizoen en in het bijenseizoen 1960 een cursus wensen te volgen, dat nu al aan hun afdelingsbestuur opgeven. Hebt u vrienden of bekenden die zich voor de bijen interesseren? Praat nu met ze over het volgen van een cursus en geef ze ook als deelnemer aan uw afdelingsbestuur op. Op deze wijze kan uw afdelingsbestuur vóór 1 september de vereiste 14 cursisten bij elkaar hebben. Lukt dat niet, dan stelt het afdelingsbestuur zich wel in verbinding met naburige afdelingen, die mogelijk ook de 14 gegadigden niet vol krijgen en door samenvoeging kan de cursus dan toch doorgaan. Ook niet-leden mogen aan een cursus deelnemen, maar u schrijft ze natuurlijk zo spoedig in als lid of als jeugdlid.

De volgende cursussen kunnen worden gegeven:

Cursus voor beginners. (Het woord beginners is niet erg gelukkig gekozen; menig imker die al bijen heeft kan van zo'n cursus veel plezier en voordeel hebben!). Deze cursus bestaat uit 4 theorielessen in de eerste maanden van 1960 en 12 praktijklessen in het bijenseizoen 1960 en een eindles.

Cursus voor gevorderden. 12 theorielessen na 1 september en in 1960 4 praktijklessen en een eindles.

Speciale cursus. Zes lessen waarin een speciaal onderwerp wordt behandeld als koninginneteteelt, honing oogsten en behandelen, enz.

Sen cursus voor beginners of gevorderden kost f 6,— per deelnemer, een speciale cursus f 2,—. De leraar wordt geheel door het Rijk betaald en zijn reiskosten tot f 2,80 per les ook. Zijn de reiskosten hoger dan kan voor het meerdere óók subsidie worden gevraagd.

De formulieren voor het aanvragen van subsidie voor winterlezingen en cursussen worden t.z.t. aan de afdelingssecretarissen verzonden. We hopen dit jaar op zeer veel deelnemers!

Rasverbetering

door

A. H. v. d. BERG

Egmond Binnen

Rasverbetering en kunstmatige inseminatie

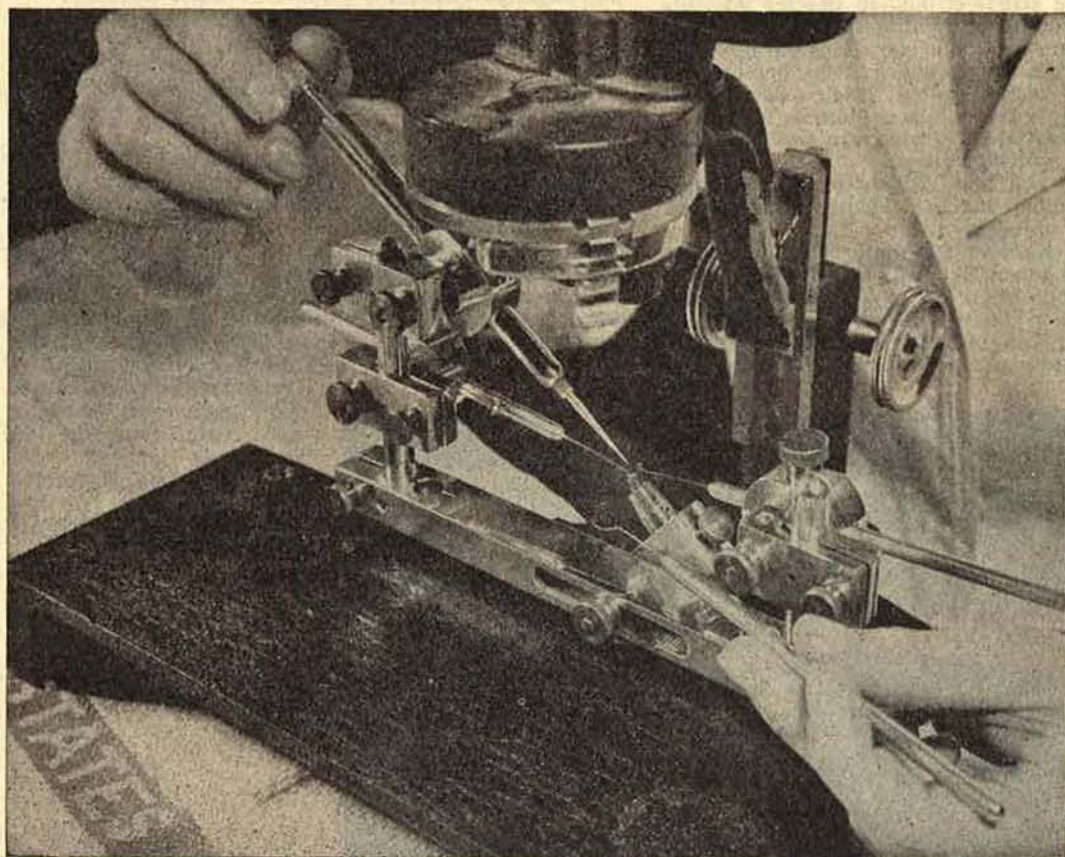
Zoals de meeste lezers wel bekend zal zijn, wordt sedert ongeveer 10 jaar ook op bijenkoninginnen kunstmatige inseminatie toegepast. Deze kunstmatige inseminatie kan tot doel hebben rasverbetering. De rasverbetering kan dan sneller geschieden dan op bevruchtungsstations, omdat men niet alleen de keuze van de koninginnen, maar ook de keuze van de darren in sterkere mate kan beheersen. Men krijgt dan dus spoediger een zuivere lijn of stam. De eenmaal verkregen zuivere lijn zal echter op natuurlijke wijze moeten worden vermeerderd en in stand gehouden. Dus gebruik van bevruchtungsstations blijft nodig. Er zijn echter nog andere mogelijkheden met kunstmatige inseminatie:

1. Men kan een sterke inteelt bereiken. Op zich zelf is dat geen voordeel, maar wanneer een dergelijke ingeteelde stam met een andere ingeteelde stam wordt gekruist, ontstaat een zogenaamde heterosiseffect, waar reeds eerder door mij op gewezen werd. Het

andere ingeteelde stammen. Voor we zo ver zijn, zal er nog wel enig water door de Rijn vloeien.

2. Ook kan men door kunstmatige inseminatie meer te weten komen over de vererving van diverse eigenschappen in een bijenras.

Er is in ons land nog niet veel aan kunstmatige inseminatie gedaan, althans praktische resultaten er van zijn mij niet bekend. Vorig jaar werd mij een apparaat voor kunstmatige inseminatie ter beschikking gesteld. Hoewel het apparaat lang niet compleet was, heb ik er mee geëxperimenteerd met eigen vervaardigde hulpmiddelen. Een volledige installatie voor K.I. bestaat uit een apparaat, waarin de koningin in een buisje wordt vastgezet, diverse haakjes om het achterlijf van de koningin (dus de schede) te openen, een injectiespuit om darrenzaad in de geopende schede te spuiten, een cilinder met vloeibaar koolzuurgas, een binoculair, die 40 maal vergroot en een daarbij behorend lampje. De moeilijkheid van de K.I. zit vooral in het openen van de koningin, natuurlijk

Apparaat
voor
kunstmatige
inseminatie

heterosiseffect houdt in, dat door de kruising van 2 of meer ingeteelde stammen een sterke vruchtbaarheid optreedt. De koninginnen, ontstaan uit deze kruising, zijn alleen gebruikskoninginnen en men kan ze voor verdere teelt niet meer gebruiken. Er moet dus een mogelijkheid zijn de ingeteelde stammen zuiver te telen en van deze stammen in het groot koninginnen te telen, die bevrucht worden door darren van de

zonder haar lichaam te beschadigen en verder in het afnemen van het darrenzaad van de daarvoor uitgekozen darren. Tijdens de operatie wordt de koningin verdoofd door koolzuurgas van ongeveer 1 atmosfeer spanning. Om van het vloeibaar koolzuurgas tot een spanning van 1 atmosfeer te komen, wordt gebruik gemaakt van een reduceerventiel op de koolzuurcilinder. Het gas moet, voor het langs de koningin strijkt,

nog wat worden verwarmd, daar het anders veel te koud zou zijn.

Het apparaat van de Vereniging tot bevordering der bijenteelt is thans geheel compleet, hoewel het voornaamste onderdeel geleend is.

In 1958 heb ik reeds proeven genomen met het bedwelmen en openen van koninginnen. Het bedwelmen gaat zeer vlot in een gewoon waterglas, waarin het koolzuurgas stroomt en blijft hangen, omdat het zwaarder is dan lucht. De bedwelmdde koningin laat men in het daarvoor bestemde buisje glijden tot haar achterlijf een klein eindje daar uitsteekt. Het buisje wordt daarna aangesloten op de koolzuurgasfles.

Een eigenaardig verschijnsel is het, dat een jonge, onbevuchte koningin begint onbevuchte eieren te leggen, als ze tweemaal met een tussenpoos van 24 uur is bedwelmd geweest met koolzuurgas. Hierin ligt een mogelijkheid een koningin aan de leg te brengen en later te insemineren met zaad van haar eigen darren. Dit is de sterkste vorm van inteelt, die er bestaat. Velen zullen het een moeilijkheid vinden om steeds darrenzaad te betrekken van darren van dezelfde koningin. Deze moeilijkheid is niet zo erg groot, want men kan darrenbroed van die koningin boven een koninginnerooster hangen en als de darren zijn uitgelopen, de darren boven het rooster merken met een sneldrogende verf. Daarna kan men de darren

rustig laten vliegen en kiest voor de inseminatie alleen gemerkte darren.

Het darrenzaad afnemen is een beetje moeilijker. Wanneer men een rijpe dar op het achterlijf knijpt of soms zelfs alleen een dar, die op de vliegplank zit op de rug drukt, komt een deel van het geslachtsorgaan, soms met een klein knalletje, naar buiten. Drukt men daarna door, dan verschijnt nog een tamelijk witte buis, die omgebogen naar de bovenkant van het achterlijf van de dar gericht is. Uit deze richting valt te concluderen, dat de koningin bij de paring op de dar gaat zitten. Aan het uiteinde van de omgebogen buis bevindt zich bij rijpe darren een wit bolletje mucus. Op de buitenkant is een klein deel van dit bolletje leverkleurig. Op die plek zitten de spermatozoïden. Ze moeten er als het ware van worden afgeroomd met de injectiespuit. Hierbij mag geen mucus worden meegezogen, daar dit zeer snel stolt en dan de injectiespuit verstopt. Het lijkt me zeer wel mogelijk, niettegenstaande verschillende leerboeken anders vermelden, dat het bekende bevruchtingsteken der koningin voornamelijk uit gestolde mucus bestaat.

Deze zomer zal ik nog enkele foto's publiceren over het laatste onderwerp en indien er resultaten van de K.I. te melden zijn deze in het maandschrift mededelen.

Het laatste nieuws uit de Flevo-polder

Wie zijn bijen naar het koolzaad in de Flevopolder brengt aanvaardt de daaraan verbonden kwade kansen van besputingen, naast de goede kans om honing te winnen. Dit jaar zijn er gelukkig alleen tevreden imkers. Na de eerste koude periode kwam er gunstig weer en de bijen hebben het best gedaan. De gemiddelde oogst schatten we op 35 pond per kast en de uitblinkers brachten het tot 45 pond en soms nog meer. En overal snorren de slingers.

Velen gaan nu naar de moerasandijvie en we hopen dat de resultaten daar even gunstig zullen zijn. Het grote probleem voor deze dracht is: hoe voorkom ik het zwermen.

Sommigen namen hun volken alle broed af en verdeelden dat over de volken die thuis de zomerdracht gaan bevliesen met jonge moeren. Zo'n „zwarte voorzwerm" kan het een paar weken goed doen in de polder, maar krijgt daarna gebrek aan bijen. De goede kans is hier dus: veel dracht en mooi weer gedurende de eerste weken, de kwade kans is: een paar weken slecht weer en daarna dracht.

Anderen brachten de oude moer onder het rooster en daarboven het broed. De goede kans is hier dat er bijen genoeg zijn gedurende de dracht, maar de kwade kans is dat er toch zwermplannen komen.

Het zou ideaal zijn als we volken met jonge bevruchte moeren naar de moerasandijvie konden brengen, maar er is geen pauze tussen de voorjaarsdracht en de bloei van de andijvie. Wie op jonge moeren wacht heeft dus ook een kwade kans, n.l. dat hij kostbare tijd verspeelt terwijl het in de polder honing regent.

We zijn erg benieuwd wie van deze drie groepen op het juiste paard gewed heeft dit jaar.

De heer Wietsma heeft de harten van de imkers niet behoeven te verontrusten met besputingsplannen tijdens de koolzaaddracht. En de directie van de polders heeft ondanks de gedaalde koolzaadprijzen plannen om in augustus weer 3000 ha koolzaad in te zaaien. We hebben alle reden om dankbaar te zijn!

Schiermonnikoog

De koninginnettelcommissie van 't hoofdbestuur heeft bij haar inspectie van het bevruchtingsstation alles in de beste orde bevonden. Er zijn volop prachtige Krainer-

darren en het station is nog gedurende de maanden juni en juli geopend. Wie een teelt voor Schiermonnikoog gaat inleiden dient dat direct even aan het Bijenhuis te melden, eventuele spoedberichten worden alleen aan de op deze wijze verkregen adressen doorgegeven. Tegelijk met dit bericht dient het bevruchtingsgeld à f 0,50 per kastje te worden overgeschreven op giro 846801 van onze vereniging. Voor de nieuwe telers vestigen we er nog even de aandacht op, dat kastjes, die niet voorzien zijn van het voorgeschreven darrenroostertje, onmiddellijk worden teruggezonden. Deze maatregel is noodzakelijk om de teelt van anderen niet in gevaar te brengen.

De commissie kreeg van schipper Boersma bericht dat de volkjes, die dinsdags om half twaalf aan boord zijn, die dag altijd nog meegaan. Vrijdags kan het vertrek wel eens vroeger vallen, het is dus beter op dinsdag aan te houden. Schipper Boersma is 's maandags na 4 uur te Groningen telefonisch te bereiken onder no. 22664. Als men wegens afwezigheid geen gehoor krijgt, over een poosje nog eens bellen.

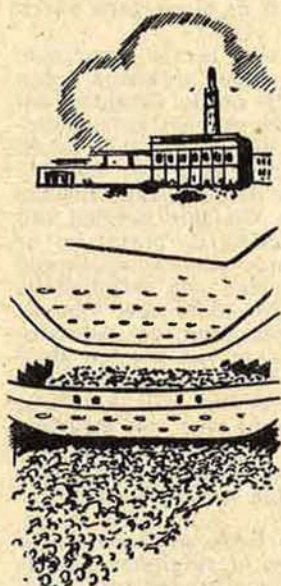
Van de vervoerder naar Schiermonnikoog (beurtdienst, spoorwegen) dient men zekerheid te hebben dat de volkjes in de loop van de voormiddag aan schipper Boersma worden afgeleverd. Ligplaats: Oosterhamrikade, Groningen.

De verzending via Oostmahorn kan dagelijks geschieden.

ADRESVERANDERING CONSULENTSCHAP

Het Rijksbijenteeltconsulentenschap en het Instituut voor Bijenteeltonderzoek zijn met ingang van 11 mei j.l. verhuisd van Hess. v. Suchtelenweg 4 te Wageningen naar Prinses Marijkeweg 13 te Wageningen. Postbus 55. Het telefoonnummer blijft ongewijzigd, n.l. 08370-2400.

De Rijksbijenteeltconsulent,
Dr. Ir. A. MINDERHOUD.

Zgn. Stenderkast in het prachtige natuurreservaat het „Buurser-zand“, omgeving Enschede.

SINTERKLAAS

komt elk jaar in Enschede.
Een bewijs, dat het hem er goed bevalt.

HUGO DE GROOT

is waarschijnlijk nooit in Enschede geweest.

ERASMUS

ook niet maar, hij moet eens gezegd hebben: „Het kan verkeren“. En waarachtig hij krijgt gelijk!!!

Want als opvolger van Hugo de Groot, komt de huidige slotvoogd van Slot Loevestein, Mr. L. R. J. ridder van Rappard naar Enschede!

Volg dit voorbeeld en doe als uw bijen en vlieg er eens uit naar de 30e Nationale Imkersdag!
Op zaterdag 29 augustus a.s. te Enschede!

30e nationale

Program

9 uur: Openstelling van de Nationale

9-10 uur: Aankomst der deelnemers, in

10 uur: Welkomstwoord door de Afd. V
Officiële opening door de alger
Afscheid van Dr. Minderhoud.
Optreden van de „Krèkkels“ r

11.30 uur: Wandeling van de Twentse S
Marsband, naar de Twente H
originele Twentse koffietafel.
klederdracht.
Optreden van de Enschedese
Drumband Kampioen!)
Prijsuitreiking van de Nationale
Gelegenheid voor het bezichtig

2 uur: Bustocht door Enschede en om

3.15 uur: Na terugkeer hiervan, wordt in
een opvoering door het Ensche
radio en televisie) met de kom
Aan de vleugel, Martha Maria S
Deze opera wordt geheel in he
voor iedereen uitstekend te volg

± 5.30 uur: Sluiting.

Er zijn uitsluitend besproken plaatsen, dus... Wie het eerst betaalt, krijgt de beste plaats!!!

Stort dus nu uw bijdrage vóór 8 augustus a.s. op giro no. 857453.

t.n.v. Bijenvereniging, Enschede.

f 6,85 incl. bustocht en

f 5,85 voor hen die met hun eigen bus deelnemen.

e Imkersdag

la

Honingtentoonstelling in de Twente Hallen

Twentse Schouwburg.

voorzitter, de heer G. Gorter. Koffie met koek.
en voorzitter, Mr. L. R. J. ridder van Rappard.

dans en sketches in Twentse klederdracht.

ouwburg, o.l.v. de Enschedese Padvinders
en voor het gezamenlijk gebruik van een
(een lunchpakket!) Bediening in Twentse

advinders Marsband (Vele keren Nationaal

oningtentoonstelling.

van de Honingtentoonstelling.

ving.

e schouwburg thee aangeboden en daarna
ese Operagezelschap „Forum” (bekend van
he opera „Het verzwegen Huwelijk”.
hubert.

Nederlands gezongen en gespeeld en is dus
!

NATIONALE HONINGTENTOONSTELLING

Plaats:

Tentoonstellingshal Twente, Kot-
tendijk 1 c., Enschede.

Datum:

Zaterdag 29 augustus 1959 (Im-
kersdag).

Datum inzendingen:

De inzendingen moeten uiterlijk
maandag 24 augustus 1959 in
Enschede zijn.

Adres voor inzendingen:

Nationale Honingtentoonstelling,
Tentoonstellingshal Twente, Kot-
tendijk 1 c., Enschede.

Corr. adres:

H. H. Schutte, Sportlaan 22,
Tel. K 5420-8165, Enschede.

Prijzen:

Ridder van Rappard Wisselprijs.
Wisselprijs Ministerie van Land-
bouw.

Wisselprijs voor honinggebak.

Plaquette der Vereniging.

Medaille der Vereniging.

Drie waardebonnen van f 10,—.

Een oorkonde voor elke inzender,
die voor zijn inzending tenminste
96 punten behaalt.

Kosten:

De deelname is gratis.

Deelnemersnummer en etiketten:

Aanvragen vóór 1 augustus 1959
bij het Bijenhuis te Wageningen.

Tentoonstellingsreglement:

Zie meinummer 1959, blz. 83.

Eén der prachtige
landgoederen in de
naaste omgeving van
Enschede.

uit de Jaagkiers

BRUINTJE BEER EN HONING-RECLAME

Bruintje Beer is vanouds bekend om zijn liefde voor honing, door zijn dikke vacht heeft hij weinig last van de steken van de belaagde bijen. In bijenboeken uit de 16e eeuw vindt men reeds een aardige anecdote nl.: In Rusland had een boer in het woud een holle boom gevonden, waarin zich een bijenvolk genesteld had. Onze boer liet zich, om de honing te bemachtigen, in de holle boom zakken, maar kwam zo ongelukkig terecht, dat hij niet meer naar boven kon komen. Zijn geschreeuw werd door niemand gehoord en hij zou een zoete dood gestorven zijn als niet nog een honingliefhebber was komen opdagen en wel Bruintje Beer. Eerst schrok onze Moscoviet, toen hij Bruin achterstevoren in de boom zag afdalen; maar hij zag zijn kans, greep met beide handen in het haar van de achterpoten en begon luid te schreeuwen, zodat de verschrikte beer vlug weer naar boven klom en onze boer meetrok.

Het is bekend dat beren soms in telefoonpalen klimmen (voor zover die nog heden bestaan). Men neemt thans aan, dat zij door het zoemen van de draden denken, dat er boven een bijenvolk nestelt.

In Amerika en Canada zijn beren soms een grote last voor bijenhouders, zij brengen door hun snoeplust veel schade toe op de bijenparken. Bruintje is dus een goede klant voor onze honing en een Duitse regeringsinstantie, die een reclamefolder voor honing verspreide, gaf bijgaande aardige tekening op de omslag.

In Gleanings 1959/1 vinden we ook een tekening met een snoepgrage beer, maar deze tekening is geen reclame voor honing, maar voor stroop. De afbeelding verscheen in november 1958 in de grote Amerikaanse weekbladen en het aantal mensen, dat deze leuke tekening heeft bekeken, is niet te schatten. Het opschrift luidt: dank zij de goede kwaliteit, zegt het schrandere beertje, prefereer ik Karo Syrup. Boven aan de tekening zien we zijn vriendje wegvluchten van een bijenkast. De redactie van Gleanings vindt het jammer, dat deze tekening niet voor honing is gemaakt en wekt de lezers op het American Honey Institute te steunen. Dit instituut verzorgt de reclame voor de honing, maar be-

schikt niet over zoveel fondsen als de suikerindustrie. (Wat doen de Nederlandse bijenhouders?)

OUDE KUNSTRAAT

Naar aanleiding van een gegeven raad om half-uitgebouwde kunstraat van het vorige jaar, die door de bijen niet graag verder opgetrokken werd, toch te doen gebruiken, door deze raten met een honingoplossing te bestrijken, komt een imker met de volgende raad:

Hang deze half-uitgebouwde raten of de kunstraat een zeer korte tijd in de zon. Maar wees vooral voor-

zichtig, dit niet te lang te doen, want anders smelt het was. Men kan de kleur van het was spoedig zien veranderen. De bijen nemen de raten dan graag aan (Imkerfreund 1959/2). Jékavé heeft deze raad opgevolgd, hij was goed. Hij had nog wat kunstraat liggen van zeker tien jaar oud. De bijen hebben de ramen keurig uitgebouwd.

HOE REAGEREN DE BIJEN OP ONS STEMGELOID?

Wilt u een verrassing, vraagt in Gleanings 1958/12 een bijenhouder uit Tennessee, voor u en voor uw bijen? Kies dan uit een volk een broedraam flink met bijen bezet en houd dit op een afstand van 20 tot 30 cm van uw gezicht en geef dan een luide schreeuw, ongeveer de lage C. Alle bijen in een cirkel van 20 à 30 cm zullen als verdoofd blijven zitten. Maar de redactie voegt hieraan toe, dat men dan goed zal doen een bijenkap op te zetten. Bovenstaande aantekening zocht ik

op naar aanleiding van een tip die een lezer ons zond. Het was een antwoord uit een blad, waaruit we denkkelijk nog nooit iets hebben kunnen overnemen, nl. het technisch blad: Vraag en Aanbod. De vraag was ongeveer als volgt: Een bijenhouder had geluidstrillingen van ± 600 Hz nodig. Hij had vernomen dat bij proefnemingen bijenvolken bij genoemde frequentie rustig worden. Zekere negerstammen brengen met hun stem een geluid voort, waardoor zij, zonder dat de bijen kwaad worden, de honing uit het volk kunnen wegnemen. Kan ik, aldus de vragensteller, met mijn stem geluidstrillingen van ± 600 Hz voortbrengen of zou ik dat met een auto-claxon kunnen doen.

In het antwoord werd er o.a. op gewezen, dat 600 Hz ligt tussen de dubbelgestreepte d en e van het piano-klavier, dus in de buurt van de es. (d is 580.7, es is 614.9 en e is 651.8 trillingen per sec.). Schrijver had vroeger een oude „ymker” meegemaakt, die meende dat hij de bijen kon kalmeren door er bij te zingen (o.a. psalmen). Ook praatte hij met zijn bijen en stelde ze zoveel mogelijk gerust. Nu kunnen alleen een alt of sopraanzangeres bedoelde tonen gemakkelijk voortbrengen, maar zo hoog kwam die „Ymker” natuurlijk niet. Maar het zingen en praten zal wel degelijk invloed op die „ymker” zelf hebben, hij zal rustiger zijn bij het behandelen van zijn bijen door zelf-suggestie.

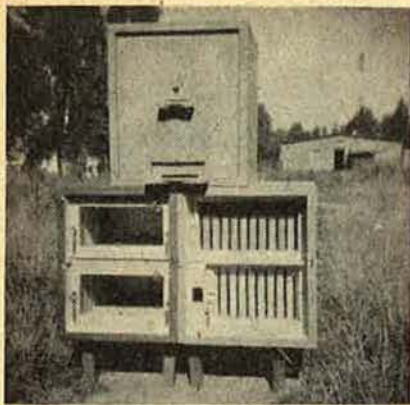
Onze hartelijke dank aan de schrijver van de brief.

BIJENKASTEN EN SCHUIM-PLASTIEK

Volgens een artikel in het Maandblad van de Vlaamse Biëntelersbond 1959/2 houdt een studiegcommissie zich in België bezig met kasten van schuimrubber; deze heeft er daartoe 15 in gebruik. Hieruit het volgende: De grondstof heeft voordelen, maar ook nadelen waaronder dat zij nogal prijzig is. Door de Badische Anilin en Sodafabriek wordt Styropor-plastic in de handel gebracht en wel in poedervorm. Hierbij wordt een agens-werkend middel gevoegd, waardoor genoemde stof gaat zwellen. Men kan deze poeder in vormen verwerken. De commissie heeft een paar van deze kasten in gebruik en heeft o.a. de volgende ervaring daarmede opgedaan:

Een paar Styropor-kasten stonden te dicht bij een vuur om te drogen, zij schrompelden ineen en smolten weg als sneeuw.

De commissie besluit haar artikel:

Nu reeds conclusies trekken ware voorbarig. Nog heel wat problemen dienen onderzocht te worden. Pas op het einde van de zomer, na twee jaar ervaring met deze kasten, zal de commissie zich definitief over het gebruik van schuimplastiek kunnen uitspreken. Mogen wij ondertussen alle belangstellenden voor dit nieuwe materiaal aanraden, niet overhaastig te zijn en met de constructie van dergelijke kasten nog wat te wachten. Dit om hun alle eventuele ontgoochelingen en verlies van tijd en geld te besparen.

Van een firma in Berlijn ontvingen wij een prijslijst van de Isolanker-kast, waarvan een afbeelding hierbij gaat. Deze kast is gemaakt van schuimstoffenplaten in houten ramen gevat en zou uitstekende eigenschappen bezitten, is warmtebewarend en licht in gewicht. De kasten zijn van de in Duitsland gangbare typen met achterbehandeling, wegen ± 11 à 13 kg en de prijs is van DM 60 tot DM 88.—.

DE MIJTZIEKTE IN BELGIË

In het bovengenoemde Maandblad schrijft Dr. H. Kock het volgende: Sinds 1954 werden er in België niet minder dan 262 haarden van mijtziekte waargenomen. Hiervan bleven er in 1958 nog 25 over, maar er werden (anderzijds) 33 bijkomende nieuwe ontdekt. Alles samen waren er in ons land in 1958 bijna evenveel gevallen van mijtziekte vastgesteld als in de jaren 1954—1955. Het verschil ligt in de plaatsen waar deze ziekte werd aangetroffen. Bijna verdwenen daar, waar men een ernstige inspanning aan de dag legde om de bestrijding met de P.K.-methode (het middel van genoemde Dr.) door te voeren, kende zij een belangrijke uitbreiding op andere plaatsen.

HONINGRECLAME IN DUITSLAND

In de Jaagkieps in het aprilnummer heb ik de reclame voor Non-sugar-fedbees in Engeland aangehaald. Deze methode schijnt men ook in Duitsland toe te passen; in Die Biene 1959/3 lezen we het volgende:

In een winkel in een Duitse stad had de eigenaar tussen zijn flacons honing een bord geplaatst met het opschrift: Deze honing is zonder suiker

te voeren gewonnen. Een bijenhouder zag dat het bord stond tussen honing in Duitse verpakking en ging de winkel binnen om inlichtingen.

Hij kreeg het volgende antwoord: In Duitsland vinden de bijen niet het gehele jaar voedsel en moeten daarom gevoerd worden. In het buitenland is dat anders. Daar vinden de bijen voedsel in overvloed en daarom is de buitenlandse honing beter dan de Duitse.

Tijdens het gesprek kwam een klant om honing en kreeg deze uit een bus met het opschrift: Saliehoning.

Een andere imker antwoordt op deze mededeling dat door een dergelijk opschrift een winkelier de honing van een andere zakenman verdacht maakt. Dat is oneerlijke concurrentie en dus strafbaar. En daar er slechts daar een rechter is waar een aanklager is, zegt deze imker, zal men in voorkomende gevallen goed doen de Duitse Imkersbond in te schakelen.

De imkers in Noord-Duitsland hebben de afzet van hun raathoning in Saksen en Thüringen door politieke gronden verloren. Zij zochten en vonden een nieuwe markt in Zuid- en Zuid-westduitse steden en maakten door hun onberispelijke witte raten flinke prijzen en wel DM 10.— per pond. Maar hier vinden zij thans concurrentie van importhoning, die voor DM 7.50 per pond wordt aangeboden.

SUIKERPRIJZEN IN ENGELAND

Door de belasting op suiker is de prijs hiervan in Engeland in januari 1959 verviervoudigd. De prijs — bij partijen van 5 ton ex-depot — is thans 69 sh, terwijl dezelfde suiker wordt uitgevoerd tegen slechts 37 sh. Hierdoor worden onze Engelse collega's zeer gedupeerd. Beecraft 1959/3.

VERZEKERING IN ZWITSERLAND

De bijen van een verzekerde imker bevuilden de was van een buurvrouw. De daardoor ontstane schade werd door de Verzekering vergoed,

ofschoon de imker voor deze schade niet aansprakelijk gesteld had kunnen worden. (Schweiz. Bzt 1959/3.

VARIA

In 1852 telde men in Gelderland 19 bijenhouders van beroep. Door de Edesche Courant overgenomen uit een verslag van Gedeputeerde Staten.

In Engeland te Grantham is een herberg genaamd Bee Hive Inn-Bienkorf-Herberg. Op het uithangbord hiervan kan men het volgende lezen:

In deze korf zijn wij allen in leven, 'n Goede borrel maakt ons opgewekt. Zijt gij dorstig, kom binnen En proef de geur van onze honing.

In Engeland worden thans vanuit Zweden Pollen Capsules tegen velerlei ziekten ingevoerd. Men vraagt zich af of deze evenveel belangstelling zullen trekken als het Koninklijk Voedsel. De prijs is 14 shilling de honderd. Jékavé.

BEDRIJFSRAAD

Op 15 mei vergaderde het bestuur van de Bedrijfsraad in het kantoor van de proefbijenstand Ambrosiushoeve te Hilvarenbeek. De jaarstukken en begrotingen vormden de hoofdschotel van de agenda. Met de fruittelers-organisaties zijn besprekingen gevoerd over de voorwaarden voor het verhuren van bijenvolken. De overeengekomen richtprijzen en voorwaarden zijn reeds afgedrukt in het Groentje van april op blz. 57. De mogelijkheid om een bescheiden premie beschikbaar te stellen voor cursisten wordt besproken, maar nu het Rijk het subsidie in de vorm van twee gratis bijenkasten heeft ingetrokken is het moeilijk daarvoor andere middelen te vinden. In de hoofdbesturen zal dit nog nader onder ogen worden gezien. De bioloog van het Instituut voor Bijenteeltonderzoek de heer Drs. Salomé gaat per 1 juni over naar een andere werkkring. Getracht wordt met medewerking van de afdeling Rotterdam en van de afdeling Voorlichting van het Ministerie van Landbouw deel te nemen aan de Internationale Tuinbouwtentoonstelling 1960 te Rotterdam. Voor de bespreking van de situatie van de honinghandel in de Euromarkt zijn de nodige gegevens verzameld. Bij een bespreking op het Ministerie van Landbouw, die binnenkort zal plaats vinden, en waar o.a. de situatie zal worden besproken die ontstaat als Dr. Mindenhoud als rijksbijenteeltconsulent en als directeur van het Instituut voor Bijenteeltonderzoek afteeft, zal opnieuw worden gesproken over een verlaging van de suikerprijs.

de komkommerkwestie

De door het hoofdbestuur ingestelde komkommercommissie heeft in de laatste maanden veel en goed werk verricht. In Uithuizen was het het lid der commissie, de heer Joh. Hilvers uit Emmen die met succes de afdeling bijstond, in Vleuten—de Meern was het de heer Pater die het totstandkomen van een verordening wist te voorkomen en in Dordrecht werkt de heer De Groot aan een regeling met de komkommertelers.

Voor de afdelingen die met de kwestie te maken hebben of zullen krijgen drukken we hieronder een reglement af, dat geen nadere toelichting behoeft. Als de komkommerkwestie ergens dreigt op te duiken schrijve men direct aan de komkommercommissie van het hoofdbestuur, die gaarne haar diensten zal verlenen om tot een voor beide partijen aanvaardbare oplossing te komen.

REGLEMENT voor een vergoedingsregeling ten behoeve van de leden van de afdeling Westland van de Vereniging tot Bevordering der Bijenteelt in Nederland, die ingevolge de overeenkomst aangegaan tussen deze afdeling en het bestuur van de Delftse Groentevelling, gedurende een gedeelte van het jaar hun bijenvolken zullen moeten verplaatsen.

1. Het bestuur van de Delftse Groentevelling enerzijds en de afdeling Westland van de Vereniging tot Bevordering der Bijenteelt in Nederland anderzijds, zijn een onderlinge overeenkomst aangegaan met betrekking tot het jaarlijks verplaatsen van bijenvolken en het verlenen van een vergoeding voor de gevolgen van deze verplaatsing.

De partij ter ener zijde heeft zich verbonden, ingaande het jaar 1958, gedurende de vijf achtereenvolgende jaren, elk jaar voor dit doel aan partij ter andere zijde f 1.600,— beschikbaar te stellen. Daarna zal tot wederopzeggens toe jaarlijks f 1.250,— beschikbaar gesteld worden. De afdeling Westland van de Vereniging tot Bevordering der Bijenteelt in Nederland heeft zich verplicht voor haar leden, voor zover deze bijen houden in het aanvoergebied van de Delftse Groentevelling, tot het strikt nakomen van de bepalingen der gemeenteverordeningen, voor zover deze betrekking hebben op het houden van bijen.

Onder afdeling wordt in dit reglement verder verstaan de afdeling Westland van de Vereniging tot Bevordering der Bijenteelt in Nederland. Onder het bestuur wordt verstaan het bestuur van genoemde afdeling.

2. De leden der afdeling verplichten zich hun bijenvolken gedurende een bij gemeenteverordening aangegeven periode en in de daarbij aangegeven gebieden te verwijderen en verwijderd te houden. Zij die krachtens deze verordening noodzaak zijn hun bijenvolken te verplaatsen, hebben aanspraak op een vergoeding, welke vergoeding wordt vastgesteld op een bedrag overeenkomstig de in dit reglement gestelde richtlijnen en worden betaalbaar gesteld door de penningmeester van de afdeling Westland, voor zover voor dit doel de benodigde gelden door het bestuur van de Delftse Groentevelling aan de afdeling zijn overgemaakt.

3. Zolang deze regeling geldt zal voor dit doel per jaar ten hoogste een bedrag van f 1.000,— beschikbaar worden gesteld. Welk bedrag door het afdelingsbestuur, bijgestaan door de speciale commissie voor komkommeraanleggenheden onder de in aanmerking komende leden volgens nader te stellen regelen wordt verdeeld.

4. In aanmerking voor bedoelde vergoeding komen:

a. de leden voorkomende op de daartoe aangehouden lijst voor het jaar 1957. Voor hen geldt dat een vergoeding wordt verleend voor ieder verplaatst volk, tot een maximum aantal als achter ieders naam op eerder genoem-

de lijst is vermeld. Voor volken, die boven dit aantal moeten worden verplaatst, kan nimmer aanspraak op enige vergoeding worden gemaakt, tenzij dit aantal minder dan drie bedroeg, in welk geval voor ten hoogste drie volken een vergoeding zal worden uitgekeerd.

b. Nieuwe leden en leden der vereniging die van elders komen en in het voor bijenhouden verboden gebied woonachtig zijn of zich daar vestigen, mogen slechts aanspraak maken op een vergoeding voor maximum drie volken.

5. Leden van de afdeling die na het jaar 1957 hun bijenvolken in het voor bijenhouden gesloten gebied plaatsen, komen niet in aanmerking voor enige vergoeding, tenzij naar het oordeel van het bestuur en de plaatselijke commissie zo dringende omstandigheden aanwezig zijn, dat het billijk voorkomt ook voor deze volken de vergoedingsregeling geheel of gedeeltelijk van toepassing te verklaren.

6. Telkeniare zal de vergoeding worden berekend naar het aantal hoofdvolk bij de voorjaarsstelling aanwezig: dit houdt echter niet in dat opzetters of voor enig ander doel gehouden bijenvolken, welke niet voor bedoelde vergoeding in aanmerking komen, niet behoeven te worden verwijderd.

7. De vergoeding wordt betaald uit het bedrag aangegeven in het bepaalde van artikel 3. Deze wordt gesteld op f 20,— per volk per jaar tot een maximum aantal volken voor de gehele afdeling van 50 volken.

Is in enig jaar het aantal volken hetwelk als gevolg van de bepalingen van dit reglement, onder de vergoedingsregeling valt, groter dan 50, dan zal het bedrag der vergoeding gesteld worden op zoveel maal een gulden als het quotiënt aangeeft van de deling van het aantal volken op het getal 1.000.

8. De gelden voor deze vergoedingsregeling beschikbaar, worden administratief gescheiden gehouden van de afdelingskas en afzonderlijk beheerd. Jaarlijks op de jaarvergadering wordt door het bestuur der afdeling verantwoording afgelegd omtrent het beheer dezer middelen.

9. Het bestuur der afdeling is verantwoordelijk voor de uitvoering van deze

Tot 18 jaar
halve contributie.

regeling. Het is verplicht op twee peildata controle uit te oefenen of te doen uitvoeren op het aantal volken dat verplaatst dient te worden en zal zich tevens overtuigen of de leden die verplicht zijn hun volken te verplaatsen, hieraan tijdig hebben voldaan.

10. Zij die zich onttrekken aan de bepalingen van de overeenkomst die de afdeling met het bestuur van de Delftse Groentevelling aangegaan is, of die niet medewerken aan de uitvoering der controlewerkzaamheden van het bestuur of zijn vertegenwoordigers, komen niet in aanmerking voor enige vergoeding als in dit reglement bedoeld.

11. De uit te keren jaarlijkse vergoeding zal in twee termijnen betaald worden. De eerste termijn, groot f 10,— per verplaatst volk zal aan het lid betaald worden nadat gebleken is dat aan de verplichting tot het verplaatsen ervan voldaan is, en ook overigens is voldaan aan de bepalingen van dit reglement.

De tweede termijn zal uitgekeerd worden na het tijdstip waarop de bijenvolken weer toegelaten kunnen worden binnen de verboden kring.

12. Voor leden die menen met betrekking tot de uitvoering van de bepalingen van dit reglement niet juist te zijn behandeld, staat beroep open bij de Landelijke Komkommercommissie. De uitspraak van deze Commissie is bindend.

13. In gevallen waarin dit reglement niet voorziet, beslist het bestuur.

Aldus vastgesteld op de ledenvergadering van de afdeling Westland op donderdag 16 april 1959 in Huijs Arcadia, Laan Hofrust 1 te Rijswijk.

Namens het bestuur v. d. afdeling,
J. EMMENS, voorzitter
PH. VAN WAASDIJK, secretaris.

Redacteur: R. P. Groenveld, Adres Redactie en Administratie: Bijenhuis, Wageningen, Tel. 2863. Postrekening 846801.

Commissie van Redactie: A. S. Planting, B. A. v. d. Sande en A. Vink. Adviseurs: de Rijksbijenteeltconsulenten.

Vragenrubriek

Vragen voor deze rubriek zenden aan Bijenhuis te Wageningen. Alle vragen worden zo spoedig mogelijk per brief beantwoord en daarna in het Groentje gepubliceerd.

Vraag 19:

Als wij ongedenatureerde biet- of rietsuiker voeren en daarna slingeren, zou dan deze suikerstroop beter geschikt zijn voor maagpatiënten of voor hen die te kampen hebben met darmzweren? Zou men van deze suiker niet dik worden enz.?

W. G. te E.

Inversuiker

De suiker welke wij aan de bijen voeren, is, als deze in de raten wordt opgeborgen en verzegeld, reeds gedeeltelijk geïnverteerd. In hoeverre deze substantie geschikt zou kunnen zijn voor gebruik door maag- of darmpatiënten, zullen we aan de medicus ter beoordeling moeten overlaten. Suikerstroop verkregen door het voeren van gedanatureerde suiker, zou in geen geval daarvoor in aanmerking kunnen komen. S.

Vraag 20:

Ik heb twee volken, een in een simplexkast die ongeveer 8 raampjes bezet en een moer van 1957 en een in een kast van afwijkend model met een moer van augustus 1958. Hoe krijg ik van beide volken één met de moer van 1958?

Is van een goed zesraamsvolk in het voorjaar een behoorlijk volk te kweken voor de zomerdracht, die hier omstreeks 1 juli begint?

F. v. d. P. te B.

Verenigen. Zesramer

1. Het beste tijdstip voor het **verenigen** van de twee volken is omstreeks half april. Ik zou echter in uw plaats reeds nu (eind maart) beginnen met achtereenvolgens de verschillende ramen van de afwijkende kast een voor een op maat te brengen. Is de simplexkamer van groter afmeting dan de afwijkende kast, dan zult u tijdelijk de onbezette kamer van de simplexkast af moeten nemen en hierin de ramen van de afwijkende kast hangen (vanzelfsprekend vooralsnog op de plaats waar nu de afwijkende kast staat). Desnoods met behulp van een paar latjes is die kamer dan wel zó in te richten, dat de afwijkende ramen daarin tijdelijk kunnen worden ondergebracht. Is de simplexkamer kleiner van afmeting, dan kunt u beter de ramen van de afwijkende kast, ook nadat zij op maat zijn gebracht, voorlopig in de oude kast laten.

De vereniging zou ik plus minus half april als volgt uitvoeren:

Op een namiddag, bij gunstig zacht weer, zou ik de moer 1957 uit de simplexkast verwijderen. Van het andere volk neemt u de ramen weg welke geen broed bevatten. Aan beide **uiterste** kanten plaatst u een stuifmeelraam. Vervolgens plaatst u de ramen met broed en bijen van het moerloos gemaakte volk zonder meer tegen het broednest (aan beide zijden) van het volk met de moer van 1958. De ramen van beide volken, welke geen broed bevatten, komen in een bak onder. Zijn er in totaal méér dan 8 ramen broed, dan plaatst u de overige broedramen in het midden onder. Vermoedelijk staan de twee volken thans naast elkaar; zodra de vereniging heeft plaatsgehad, zet u het verenigde volk op het midden van het vlak waar zij nu staan. De tweede kast dient verwijderd te worden. Na deze behandeling het volk enige dagen met rust laten.

2. Van een goed zesraams wintervolk is zonder twijfel een behoorlijk volk te kweken voor de zomerdracht. Voor de aanschaffing zoudt u gebruik kunnen maken van aanbiedingen, welke in het Groentje nogal veelvuldig voorkomen. S.

Vraag 21:

Er wordt momenteel (ook reeds al vroeger) veel aandacht gewijd om met zo raszuiver mogelijke bijen te werken, welke koninginnen een zo groot mogelijke legcapaciteit ontwikkelen en daardoor sterker volken opbouwen. Deze sterkeré volken zouden een groter oogst kunnen binnenhalen vergeleken met onze verbasterde volken. Zijn er al voorbeelden te noemen dat deze zgn. raszuivere volken meer honing verzamelen, wat uit serieus genomen proeven gebleken is? Andere eigenschappen buiten beschouwing gelaten.

D. H. K. te S.

Ras en opbrengst

Voor zover mij bekend zijn hieromtrent nog niet zodanige gegevens voorhanden dat van een duidelijk aanwijsbaar resultaat kan worden gesproken.

Vraag 22:

Wat moet ik doen om van mijn ruwe was een zo zuiver mogelijke was te krijgen?

J. v. d. Z. te N.

Hoe krijg ik zuivere was?

Hoe u het aan moet leggen om van ruwe was zuivere was te verkrijgen hangt af van de hulpmiddelen, waarover u beschikt en tot op zekere hoogte ook van de te verwerken hoeveelheden. Als u echter in het bezit was van een „waskanon” of een ander speciaal voor was-winning bestemd instrument zoudt u wellicht deze vraag niet gesteld hebben. Ik neem dus aan, dat u bedoelt te vragen op welke wijze u zuivere was kunt winnen zonder gebruik te maken van hiervoor eigende werktuigen of chemicaliën. Het beste is de ruwe was niet te lang te bewaren. Hoe eer de bewerking geschiedt, hoe gemakkelijker een bevredigend resultaat is te bereiken. Als de meest eenvoudige bewerking zou ik de volgende kunnen aanbevelen.

U begint met de stukken raat ongeveer 24 uur in helder regenwater te weken. Beschikt u niet over regenwater dan neemt u leiding- of pompwater en voegt hieraan een paar lepels azijn toe om de zich eventueel in het water bevindende kalkdelen te doen neerslaan. Daarna doet u de stukken raat over in een onbeschadigde geëmailleerde emmer en voegt hieraan weer zoveel helder of met azijn geklaard water toe, dat de emmer ongeveer voor drie-vierde gevuld is. Vervolgens langzaam verhitten onder voortdurend zachtjes roeren met een houten lepel totdat de inhoud tegen de kook aan is en alle was is gesmolten. Oppassen, dat de boel niet overkookt want dan staat meteen de hele zaak in de fik. Daarom bij voorkeur verhitten op een gasfornuis, dan kunt u de vlam gemakkelijker regelen.

Doet dan het vuur uit of zet de emmer van het vuur, een deksel er op en laat het geheel langzaam afkoelen. De volgende dag neemt u de zich op het water gevormde waskoek er uit. Er is dan al heel wat vuil in het water achtergebleven en wat onder tegen de waskoek aan zit kan er al vast met koud water worden afgespoeld en het ergste vuil, dat tegen de waskoek is vastgezet, kan er worden afgekrabd. De overblijvende waskoek is evenwel nog lang niet schoon. Voor de verdere bewerking breekt u nu de waskoek in stukken zó dat u deze stukken in een oude nylon kous (zonder gaten) of in het afgeknipte en aan één eind met een dun touwtje toegebonden beenstuk van een nylonkous kunt stoppen. Daarna wordt deze ook van boven dichtgebonden en het geheel in een geëmailleerde emmer gehangen, voor de helft of $\frac{3}{4}$ weer gevuld met helder of geklaard water. Het bovenste gedeelte van de kous maakt u met een lus van het touwtje, waarmede hij van boven dichtgebonden is, aan een der oren van de emmer vast om te voorkomen, dat de kous geheel in de emmer zakt.

Dan gaat u de zaak weer verhitten

(tot tegen het kookpunt) tot de was geheel gesmolten is en dan wordt de kous geleidelijk ingepalmd tot hij eindelijk geheel er uit kan worden genomen. Even uitdruipen, dan het vuur doven, het zich gevormde schuim aan de oppervlakte met een schuimspaan snel maar voorzichtig afroemen en het geheel toedekken en zeer langzaam af laten koelen. Tijdens dit proces mag de emmer niet worden gestoten of op andere wijze in beweging worden gebracht. Koelt de was te snel af, dan gaat de waskoek scheuren.

De volgende dag kan de waskoek uit het water worden genomen en moet dan alleen aan de onderkant nog worden afgekrabt. Met een bronzen stuiver gaat dit doelmatiger dan met een mes of ander scherp voorwerp.

Om een langzame afkoeling te bevorderen kan gebruik gemaakt worden van een hooikist of de emmer van alle kanten flink worden toegedekt. S.

Vraag 23:

Is raapzaad een goede drachtbron? Nu er op de klei in de noordelijke provincies weinig koolzaad meer wordt verbouwd, is de beste drachtbron in het voorjaar daar verdwenen. Jammer! Enkele landbouwers telen nu raapzaad op contract.

D. v. D. te T.

Raapzaad als drachtbron

Raapzaad is een zeer goede drachtbron, al geeft het dan meestal niet zo overvloedig als het koolzaad. S.

Vraag 24:

Ik heb een ijzeren vat, dat van binnen verroest is. Als ik dit nu met een stalen borstel zuiver maak en dan opverf met anti-roestmenie, is het dan geschikt om er bijensuiker in te bewaren?

A. de L. te V.

Bewaren van bijensuiker

Na de door u bedoelde bewerking is het vat inderdaad geschikt voor het bewaren van bijensuiker, aangenomen dat u de menie eerst door en door laat drogen. S.

Vraag 25:

Vandaag (half april) heb ik de volken verenigd, ze hebben voer genoeg. Nu begin ik voor het eerst met een honingkamer te werken en ik beschik niet over uitgebouwde honingkamerramen. Als ik nu een honingkamer met 10 raampjes met hele vellen kunstraat opzet, is het dan nog nodig bij te voeren? J. S. te T.

Honingramen uitbouwen

Om de kunstraten in de honingkamer spoedig uitgebouwd te krijgen zou ik u aanraden het middelste raam met broed en alles wat er op

**Doe in 1959 allemaal
uw honing
in deze bokaal**

zit uit de broedkamer te nemen en op dezelfde plaats in de honingkamer te hangen. Dit raam, dat groter is dan de honingkamer-ramen, hangt dan met het onderste gedeelte in de broedkamer. U kunt dan tijdelijk geen rooster gebruiken. Een honingraam met kunstraat houdt u dan maar even in reserve. Als er geen flinke dracht is moet u natuurlijk bijvoeren.

Zodra u ziet, dat de bijen flink doen-de zijn de kunstraten uit te bouwen (als het volk sterk is, zal dit meestal reeds na een paar dagen het geval zijn) laat u het grote broedraam weer op zijn plaats zakken en plaatst het in reserve gehouden honingraam met kunstraat op zijn plaats. Nu zullen de bijen doorgaan met de kunstraten vlug verder uit te bouwen.

Als u er aan toe is het naar boven gebrachte broedraam weer op zijn plaats te zetten, zult u bemerken, dat de bijen tegen de onderlat zijn gaan bouwen, meestal darrenraat. Vóórdat u het raam weer op zijn oude plaats brengt moet u dat stuk raat verwijderen. Nu kunt u naar believen ook het rooster leggen, maar u houdt er dan wel rekening mede, dat in de pas uitgebouwde kunstraten zich reeds jong broed kan bevinden. Als u dus het rooster legt dan dient de honingkamer na een week even op doppen te worden gecontroleerd. S.

Vraag 26:

Wat moet ik doen met lege korven, waarvan ik niet weet of er een volk in gehuisd heeft dat besmet was met de een of andere bijenziekte? H. K. te E.

Ontsmetten van korven

De buitenkant van de korven door middel van een niet te harde borstel afschrobben met water, waaraan een flinke scheut bleekwater is toegevoegd. De korven van binnen uitzwavelen: een kuiltje in de grond graven van plus minus 15 cm in het vierkant en 40 cm diep, hierin een op een klein stokje gestoken zwa-vellap, deze aansteken en de korf op de kuil plaatsen; vliegaten toestoppen en langs de onderkant een walletje aangedrukte aarde; enige uren laten staan.

Zouden de korven echter met broedpest zijn besmet, dan zouden deze maatregelen niet het gewenste resultaat opleveren en zou er niets anders op zitten dan de korven te verbranden. S.

Vraag 27:

1. Is het mogelijk om in het voorjaar van de hazelaar e.d. struiken stuifmeel te verzamelen en dit later aan de bijen op te voeren, zodat het volk zich sneller kan uitbreiden?
2. Wanneer kan men de bijen in het voorjaar beginnen te voeren met suiker?
3. Als er goede dracht is, kan men dan boven op een broedkamer een kamer plaatsen geheel gevuld met kunstraat of moeten er ook oude uitgebouwde raten ingehangen worden? J. S. en P. H. te G.

Stuifmeel, voeren, kunstraat geven

1. Het is inderdaad mogelijk om in het voorjaar stuifmeel van de hazelaar en vooral van de elzenkatjes te verzamelen en dit aan de bijen te voeren. Als men enige bossen hazelaar- of elzenkatjes welke op uitlopen staan, binnenshuis op een rustig zonnig plekje in een vaas of kan met water zet, zullen de katjes spoedig ontluiken. Een daaronder uitgespreide krant kan dienen om het stuifmeel op tevangen. Als de katjes volop bloeien, kan men door tegen de twijgen te tikken het vallen van het stuifmeel bevorderen. Voor de voeding aan de bijen dient het stuifmeel gemengd te worden in honing of sterke suikerstroop (suikeroplossing van 2 suiker op 1 water).
2. Einde maart of begin april is voor het noorden van ons land wel het vroegste tijdstip om met suikervoeding te kunnen beginnen. In het algemeen geldt als richtsnoer, dat men in het voorjaar niet met suikervoeding begint vóórdat de bijen geregeld uitvliegen en de temperatuur overdag in de schaduw niet meer onder de 50 graden Fahrenheit daalt.
3. Bij gebrek aan voldoende uitgebouwde goede raat kan bij goede dracht zeer zeker op de broedkamer een honingkamer worden geplaatst, welke geheel voorzien is van kunstraat. S.

Uit de

Afdelingen

AFD. BUNNIK-HOUTEN

Op 6 mei werd de eindles gehouden van de cursus Ziektebestrijding in de fruitteelt, georganiseerd door afd. Bunnik e.o. Aanwezig waren namens het rijks-tuinbouwconsulentschap de heer J. v. Donk, het bestuur en de commissie van toezicht.

Boer Appelman van de Perekhof nam in hoogst eigen persoon het examen af. Aan 7 cursisten kon het diploma uitgereikt worden; 3 cursisten werden afgewezen. De heer J. v. Donk reikte de cijferlijsten uit en de vice-voorzitter der afdeling, de heer J. Bötzel de diploma's. Geslaagd zijn: W. S. v. Rijn, J. Maas, G. Peek en mej. H. F. C. Meems, Bunnik; G. J. v. d. Water, Vreeswijk; F. A. Beemer, Bunnik en J. P. Wieman, Houten. Namens de cursisten sprak de heer Beemer die de leraar C. Pater dank bracht voor zijn onderwijs onder overhandiging van een enveloppe met inhoud.

C. P.

GROEP UTRECHT

Groepsbijeenkomst — De 29e april werd in Utrecht een bijeenkomst belegd, georganiseerd door het hoofdbestuur voor Utrecht en de Stichtse afdelingen. Dr. Ir. A. Minderhoud was de spreker tijdens deze avond over het onderwerp: bestuiving van de rode klaver door honingbijen en hommels. Op interessante maar tevens humoristische wijze wist spreker zijn gehoor te boeien, vooral door zijn verhaal: In Gendringen vangt men hommels voor een kwartje. Het bleek wel dat er nog enkele problemen rondom de rode klaver en haar bestuiving zijn op te lossen. Uit de vele vragen bleek wel hoe aandachtig men had geluisterd naar Dr. Minderhoud. Bij de opening deed de heer C. Pater mededeling van de goede resultaten aangaande de verhuur van bijenvolken aan fruitteelters en het feit dat het gelukt was om de bijenverordening in Vleuten-De Meern, waarom de komkommertelers hadden gevraagd, te keren.

C. P.

AFD. BUNNIK-HOUTEN

In april werd in Houten ten huize van bestuurslid H. de Kruijff een zeer geslaagde praatavond gehouden. 15 mei vond de voorjaarsvergadering plaats der afd. Besloten werd om naar de moerasdijvle te reizen en per touringcar naar de imkersdag te gaan in Enschede. Ook leden uit omliggende afdelingen kunnen deelnemen. Verder werd besproken de subsidiemogelijkheid aan beginnende imkers, verhuur van bijenvolken aan fruitteelters, honingtentoonstelling, etc. Een nieuw lid kon worden ingeschreven en twee nieuwe abonnees op Bijennieuws.

C. P.

KRING TWENTE

De Kring Twente hield op 9 mei te Zenderen, onder voorzitterschap van de heer W. Assink uit Enschede, haar jaarvergadering. Na goedkeuring van notulen, jaaren financieel verslag, stond als voornaamste punt op de agenda: rasverbetering. Vorig jaar is hier een commissie voor benoemd, die in de afdelingen hiervoor propagandatie heeft gemaakt. Daar we hier in Twente al een tiental jaren over Carnica's beschikken en deze zeer goed voldoen, willen we hier ook mee doortelen. Vorig jaar zijn reeds 6 volken van de bijenstand afd. Enschede op 't Wageler voorzien van Carnica moeren, bevrucht op Schiermonnikoog. 10 afdelingen in Twente willen dit voorbeeld volgen. In iedere afdeling zal dit jaar getracht worden 2 volken van Carnica moeren, bevrucht op Schiermonnikoog, te voorzien. Als voorbereiding, voor het later invoeren der bevruchte moeren van Schiermonnikoog, hebben de afdelingen op 23 en 30 mei jl. een raampje met eitjes gehaald, van de Carnica volken van 't Wageler

AFD. HOORN

Op 18 maart jl. is overleden de heer

JOHANNES TWISK

in de ouderdom van 70 jaar. De heer Twisk was sinds 1950 bestuurslid van onze afd. Hoorn en woonde te Wadwall, gem. Wognum en was 52 jaar lid van de vereniging. De heer Twisk was sinds 18 mei 1957 drager van de gouden eremedaille.

Bestuur en leden van de afd. Hoorn.

AFD. EIBERGEN

Op zondag 10 mei overleed plotseling ons erelid, de heer

B. J. HARTINK

in de leeftijd van 67 jaar. Hij was van de oprichting af secretaris-penningmeester en actief lid van onze afdeling. Door zijn ziekte moest hij dit neerleggen omdat het niet meer ging. Hij was altijd vol van de bijen en praatte er graag over. Hij ruste in vrede.

Bestuur en leden van de afdeling Eibergen

(afd. Enschede). Zijn er andere kringen of afdelingen in ons land, die zich ook voor rasverbetering interesseren, dan zijn we gaarne bereid om de nodige inlichtingen te geven.

A. NIJHUIS,
Parallelweg s.s. 75, Hengelo (O.)

OOGST EN DRACHT

PATERSWOLDE, 18 mei 1959. — De bijen hebben het deze keer op het koolzaad uitstekend gedaan, beter dan we het in jaren gekend hebben. Een week vóór 1 mei stonden ze er al, 3 à 4 weken vroeger dan verleden jaar. Maar tot 6 mei was het hier in het noorden donker en koud; toen sloeg plotseling het weer om tot vrijwel ideaal zomerweer: zonnig, droog en warm, een dag of 10-12 achter elkaar. Binnen 5 dagen hadden de goede volken tien broedramen vol gesleept, op de beste kon een tweede honingkamer worden geplaatst. Na 13 mei werd de wind kouder, de dracht verminderde, maar het koolzaad raakte ook snel uitgebloeid. 21 mei halen we volle kasten naar huis; de honing zal wel voor een groot deel verzegeld zijn. En nu maar slingeren en vegers maken! Jammer, dat zelfs de Groningers niet eens allemaal een plaatsje op de klei hebben kunnen vinden: er was veel te weinig koolzaad uitgezaaid.

A. S. PLANTING.

DEN HAAG, duinrand ten zuiden van de Scheveningse haven, 18 mei 1959. — Het gunstige weer van april bleef aanhouden tot de 24ste. Daarna hebben we ruim een week guur weer gehad, gedurende welke nog al wat vliegbijs verloren gingen. Er was toen weinig dracht. Het verenigen en versterken van volken voor het koolzaad ging zonder enige moeite en zonder gebruik te maken van de krantenmethode. Broedramen, volop bezet met bijen, werden zonder meer door een ander volk geaccepteerd. De 6e mei begon het weer op te knappen

en daarna kregen we volop zomer. De esdoorn gaf hier overvloedig honing en de kastanje en de paardebloem werden eveneens druk bevolgen. Jammer, dat in deze omgeving maar zo weinig kastanjes voorkomen. Ook nu nog wordt de esdoorn druk bevolgen; aan vele bomen hangen reeds de bekende vlindertjes (zaden), maar andere staan nog in volle bloei. De met de pinksterdagen aangekomen koude luchtstroom heeft de zware dracht echter doen ophouden. De volken verkeren in uitstekende conditie.

F. SLOT.

EGMOND-BINNEN. — Hoewel de uitkomsten van de koolzaadrecht en vroege raapzaadrecht nog niet bekend zijn, kunnen we nu reeds zeggen, dat het voorjaar, wat deze drachten betreft zeer gunstig is geweest. Koolzaad komt in onze buurt zeer weinig meer voor dit jaar. Het vroege raapzaad doet het uitstekend. Het late raapzaad komt ongeveer 20 mei in bloei. Ook andere voorjaarsdrachten waren dank zij het mooie weer uitstekend. Fruit en paardebloem brachten goede opbrengsten. Er begint nu een drachtloze periode. Tussen 10 en 17 mei zijn er reeds veel vegers gemaakt, zodat er kans is, dat er begin juni reeds leggende jonge koninginnen in de kasten aanwezig zijn. Wanneer de zomer even gunstig is als het voorjaar, zal 1959 een goed bijenjaar worden.

A. H. VAN DEN BERG.

TWENTE, 18 mei 1959. — Vanaf half tot eind april goed vliegweer. Jammer dat de laatste dagen van april en begin mei koud zijn geweest. Toen het weer zich herstelde, hebben de bijen nog flink gehaald. Vele imkers hebben al honing in de honingkamers van fruit en paardebloem. De ontwikkeling der volken was dan ook prima. Van het koolzaad verwacht men hier in Twente dit jaar kasten vol honing. De voorjaarsdracht is hier ten einde, en nu maar afwachten wat ons de zomer zal brengen.

A. NIJHUIS.

BIJENMARKT VEENENDAAL

De bijenmarkt te Veenendaal zal dit jaar worden gehouden op **dinsdag 14 juli**.

VERZOEK

aan de imkers uit Haarlem en omgeving

om bij het aantreffen van een

HANGENDE BIJENZWERM

de heer J. van Tussenbroek,

Molenaerstraat 30,

Telefoon 21387

(na 25 juni 55252)

Haarlem, te waarschuwen.

Opzet is de vervaardiging van een

KLEURENDIA.

J. C. Sparreboom.

WOLVEGA, 18 mei 1959. — Op 2 mei brachten wij de volken naar het koolzaad in de Flevo-polder, dat toen al volop in bloei stond. Natuurlijk hoopten we op: ten eerste goed weer, ten tweede geen kevers en dus geen bespuiting en ten derde een goede oogst. Welnu, deze keer zijn al onze wensen in vervulling gegaan. In geen jaren hebben we op het koolzaad zoveel honing kunnen winnen. Precies veertien dagen na het plaatsen konden we al oogsten. De sterke volken vulden in die korte tijd alle cellen van de beide broedkamers en honingkamer met broed en honing. Heel wat imkers zullen dit jaar van hun goede volken zo'n 40 à 50 pond koolzaadhoning krijgen. En volgens de heer Wietsma zijn er dit voorjaar in de Flevo dan ook alleen maar gelukkige en tevreden imkers!

TH. BAAS.

NIJMEGEN, 18 mei 1959. — De maand mei bracht ons tot nu toe wel veel zonneschijn, maar de steeds aanhoudende N.O. wind was niet bevorderlijk voor een goede honingdracht. In de boomgaarden deed de paardebloem het nog wel het beste. Op 15 mei kwamen de bijen weer thuis en de allerbeste volken brachten het tot ± 15 pond honing, de zwakkeren hadden niets.

Omtrent de resultaten van het koolzaad in de polder bij Kampen zijn nog geen volledige gegevens bekend, maar men verwacht over het algemeen een goede oogst.

A. SMITS.

EPE, 18 mei 1959. — In 't geheel genomen waren wij hier met goede volken de winter ingegaan, ook al vanwege de goede heideoogst en het mooie herfstweer. Toen in februari de mooie dagen kwamen, vlogen onze bijen volop en bij het nazien in maart waren de volken veel sterker dan in andere jaren. Van dode volken heb ik hier niet gehoord. Wel van enige moerlose.

In maart en april werden hier de voorjaarsbloemen druk bevolgen en er werd stuifmeel en honing gehaald. Jammer

was, dat het hier een paar nachten erg hard vroom, zodat sommige kersen- en pruimensorten totaal bevroren. De ontwikkeling was in april buitengewoon goed en toen half april de paardebloemen begonnen te bloeien, kwam er volop honing en stuifmeel. Op 9 mei kwamen de eerste zwermen al los.

Op onze wintervergadering was besloten niet naar het koolzaad te gaan vanwege de bespuiting, maar wel naar de moerasandijvie. Toen we de volken hiervoor klaar maakten bleek, dat de paardebloem zoveel gegeven had, dat enige leden moesten slingeren. Van 2 volken kreeg ik 23 potjes prachtige goudgele honing en wel op 13 mei. Op 16 mei zijn we met een groot deel van de volken naar de Flevo-polder gegaan, maar hoe het met het zwermen zal gaan is een probleem. De moerasandijvie staat er prachtig voor en als het goed weer blijft is daar veel honing te halen.

JAC. PRUIM.

BIJENMARKTEN

BEILEN, 27 april 1959

Aanvoer: 1 zesramer en 10 korven, verkocht 4 korven voor f 12,— tot f 25,—. Op de bijenmarkt te Beilen werden aangevoerd 10 bevolkte korven en een zesraamskastje (samen 11 stuks). Als van ouds mocht deze bijenmarkt zich weer verheugen in een goede belangstelling. De vraag naar bijenvolken was bevredigend, gezien de vragen die werden gedaan door kooplustigen omtrent de prijzen.

4 volken werden verkocht voor f 69,50, variërend van 12 tot 25 gulden per stuk. De grote vraag ging uit naar volkjes in de prijsklasse van f 15,— tot f 20,— per stuk en die waren te weinig aanwezig. De beste korfvolken van de markt, konden niet worden verkocht vanwege een te hoog gevraagde prijs.

DORDRECHT, 17 april 1959

Aanvoer 20 kasten, 38 zesramers, 15 korven, 102 bokalen voorjaars-honing, 40 bokalen zomerhoning en 37 bokalen heidehoning. Verkocht 14 kasten f 30,— tot

f 40,—; 38 zesramers f 18,— tot f 25,—; 15 korven f 15,— tot f 20,—. Voorjaars- en zomerhoning f 1,75; heidehoning f 2,25. Begunstigd door prachtig voorjaarsweer werd de Dordtse bijenmarkt voor de 20e maal gehouden. De aanvoer was goed en werd tegen behoorlijke prijzen vrijwel geheel vlot verkocht. De belangstelling was zeer groot, zowel van de zijde van het publiek als van de autoriteiten op het gebied der bijenteelt, fruitteelt en gemeentete. De voordrachten en demonstraties van de heren Bajens en De Groot betreffende het leven en het houden van bijen trokken veel toehoorders. Onder leiding van het onderwijzend personeel volgden leerlingen van een 6-tal openbare en bijzondere scholen deze voordrachten. Niet minder dan 641 personen zonden oplossingen in voor de wedstrijd in het raden van het gewicht van een op de grote demonstratiekorf bevestigd raam met honing. De stand met imkersartikelen van het Bijenhuis deed goede zaken. Al met al een goed geslaagde markt.

WEERT, 15 april 1959

Van 9 tot 12 uur werd op de Nieuwe Markt te Weert de bekende bijenmarkt gehouden. Er was veel belangstelling, niet alleen van imkers en fruitkwekers uit de omgeving, maar ook uit België. De aanvoer bestond uit 120 kast- en korfvolken. De prijzen liepen van f 20,— tot f 30,—. De aanvoerders van bijenvolken, afkomstig uit Limburg en Oost-Noordbrabant ontvingen 40 ct per volk als tegemoetkoming in de vervoerskosten.

ZENDEREN, 25 april 1959. — Aanvoer: 14 kasten en 30 korven. Verkocht 4 kasten voor f 20,— tot f 30,—; 12 korven voor f 12,— tot f 15,—. Om 10 uur opende ons hoofdbestuurshid, de heer W. Assink uit Enschede onder prachtig voorjaarsweer de markt. De belangstelling was zeer groot; jammer dat de handel in bijenvolken maar zeer matig was. Voor imkersartikelen en kunststraat was wel belangstelling en werden goede zaken gedaan.

SPEURBIJTJES

TE KOOP: gebruikte drieraams honingslinger voor f 40,— en een handkolbtoestel voor f 8,—. H. Zandvoort, Halsterseweg 229, Bergen op Zoom.

TE KOOP: prima bijenvolken op 6 ramen en in korven; nieuwe zesraamskastjes met ramen f 4,50, en gebruikte Simplex-kasten, compleet; uitgeb. ramen. Van ouds bekend: H. Brulleman, Zandpad 42, Breukelen. Tel. 0 3462—303.

TE KOOP: eind juni te leveren enige 6-raams volkjes in marktkastjes. Prijs f 14,— per stuk. J. A. v. d. Linde, Mijnsheerenlaan 39 B, Rotterdam.

TE KOOP: een zeer oude, in beste staat zijnde honing- en waspers. Lengte 2.10 m, breedte 45-50 cm, hoog 85 cm. Iets voor vereniging, tentoonstelling, museum? S. Posthuma Gov. Flinkstraat 17, Leeuwarden.

TE KOOP GEVRAAGD: 150 kg prima koolzaadhoning. P. de Vries Pzn., F53, Dirksborn.

TE KOOP: 3-raams honingslinger met motor; 2 nieuwe standaardkasten met voerbak, separator etc.; 2 zesraamskastjes, 3 honingkamers, 4 aluminium voerbakken, verkleinblokken, bijenuitlaat, vele uitgebouwde raten, bevolkte korf, jaagkorf, merkapparaat, ongeveer 40 honingbokalen, 2 rietmatten met spon, kunststraat en nog wat kleingood. Alles bij elkaar f 125,—. Van Reenenlaan 12, Baarn, telef. 0 2954—2940.

TE KOOP GEVRAAGD. Wij vragen kleine en grote partijen koolzaadhoning. Geven de hoogste prijs. Het bekende adres: Bijenstand „Marja“, Deventer. H. Steenbruggen.

TE KOOP AANGEBOODEN: nieuwe oogst koolzaad-, klaver- en moerasandijviehoning. Tevens hebben wij nog wat boekweithoning. Bijenstand „DE BIJENKORF“, Baarn, Telef. 0 2954—4266.

TE KOOP: 10 prima bijenvolken in Simplex kasten. Inlichting na 16 uur. R. S. Leyweg 1434, Den Haag.

TE KOOP: vierraams metalen honingslinger, in prima staat. Prijs f 35,—. H. van Dijk, Schuilenburgerweg 24, Oostmeer (Fr.).

TE KOOP: diverse soorten gebruikte bijenkasten als Simplex, W.B.C. en V.S.-kasten, alsmede Lenstarokasten met uitgebouwde ramen, tegen billijke prijs, en nieuwe Nationaal Hive kasten. Achterdijk 26, Bunnik. GEVRAAGD: Bijenzwermen, met opgave van prijs.

TE KOOP: 3 kasten, dubbelwandig, compleet met bijen; 3 kasten, dubbelwandig, compleet, ledig; 3 kasten, enkelwandig, compleet, ledig; 1 slinger, drie-raams; 1 was-smelter; 1 elektr. insmeltapparaat; ongeveer 500 flacons; 12 kg suiker; 10 kg gesmolten was enz. enz. enz. Totaalprijs f 150,—. Nouwen, Stationsweg 142, Alkmaar.

U weet natuurlijk

dat wij alles leveren op het gebied van de bijenteelt tegen de laagst mogelijke prijzen als:

- * Simplex kasten
- * Korven
- * Gereedschappen voor de zwermbehoeften
- * Bussen en flacons voor Uw honing
- * Honingslingers van 2 tot 4 ramen
- * Kunststraat
- * Ramen
- * Blikjes enz. enz.

Onze uitgebreide prijslijst is reeds klaar. Indien U deze even aanvraagt zenden wij U die gratis toe.

Ook komen wij weer op de te houden bijenmarkten met een ruime sortering bijenmaterialen. Tevens kunt U dan Uw ruwe en zuivere was weer bij ons inleveren tegen kunststraat. Wij maken U er tevens even op attent, dat wij alleen kunststraat leveren, gemaakt van 100 procent zuivere inlandse bijenwas.

BIJENSTAND H. T. VAN DAM & ZN

JUBBEGA (Fr.)

TELEFOON 05165-382